

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA

FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

Java. Ćwiczenia zaawansowane

Autor: Marcin Lis
ISBN: 83-7197-947-9
Format: B5, stron: 142

Ćwiczenia zaawansowane są kolejnym etapem na drodze doskonalenia informatycznych umiejętności. Czytelnicy, którzy poznali poprzednią książkę Marcina Lisa „Java. Ćwiczenia praktyczne”, z całą pewnością nie będą zawiedzeni.

Z niniejszej publikacji dowiemy się, jak pisać programy wielowątkowe i jak w Javie obsługiwać bazy danych. Napiszemy własny, gotowy do praktycznego użycia czat oraz aplikację do wysyłania SMS-ów. Nauczymy się też tworzyć aplikacje sieciowe z interfejsem graficznym!

Wybrane zagadnienia:

- Wątki i programowanie współbieżne w Javie
- Synchronizacja wątków
- Programowanie sieciowe
- Czym są gniazda?
- Serwer wielowątkowy
- Łączenie z bazą danych
- Dodawanie rekordów
- Modyfikacja rekordów w bazie
- Obsługa transakcji i wartości null
- Aplikacja z interfejsem graficznym

Książka otwiera nową serię wydawniczą, której głównym zadaniem będzie poszerzenie uzyskanych wiadomości.

Spis treści

Wstęp.....	5
Rozdział 1. Wątki i programowanie współbieżne w Javie	7
Klasa Thread	7
Interfejs Runnable.....	11
Synchronizacja wątków	17
Rozdział 2. Programowanie sieciowe.....	29
Czym są gniazda?	29
Gniazda w Javie	30
Klient i serwer.....	35
Transmisja danych	39
Serwer wielowątkowy	49
Rozdział 3. Aplikacje sieciowe z interfejsem graficznym	63
Prawdziwa aplikacja — czat (chat) w Javie.....	63
Chat Serwer	77
Wyślij SMS.....	88
Idea.....	92
Rozdział 4. Bazy danych.....	97
Łączenie z bazą danych	97
Dodawanie rekordów	106
Modyfikacja rekordów w bazie	112
Obsługa transakcji i wartości null	120
Aplikacja z interfejsem graficznym.....	126

Rozdział 1.

Wątki i programowanie współbieżne w Javie

Klasa Thread

Wątki w Javie reprezentowane są przez klasę `Thread`, znajdującą się w pakiecie `java.lang`. Program korzystający z więcej niż jednego wątku możemy utworzyć na dwa sposoby. Albo wyprowadzimy własną, nową klasę z klasy `Thread`, albo też nasza klasa będzie musiała implementować interfejs `Runnable`. Zajmijmy się na początku metodą pierwszą. Utworzymy dwie klasy: klasę główną np. `Main` i klasę rozszerzającą klasę `Thread` np. `MyThread`. W klasie `MyThread` należy zdefiniować metodę `run()`, od której rozpocznie się działanie wątku; w klasie `Main` trzeba utworzyć obiekt klasy `MyThread` i wywołać jego metodę `start()`. Najlepiej wykonać od razu odpowiedni przykład.

Ćwiczenie 1.1.

Napisz kod klasy `MyThread` dziedziczącej z klasy `Thread`.

```
public
class MyThread extends Thread
{
    public MyThread()
    {
        super();
    }
    public void run()
    {
        System.out.println("Thread: MyThread");
    }
}
```

Ćwiczenie 12.

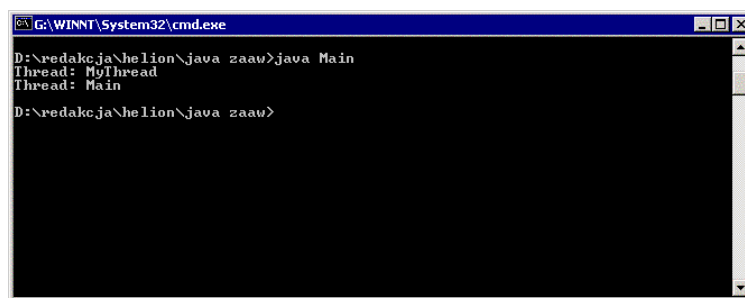
Napisz kod klasy Main tworzący wątek MyThread.

```
public class Main
{
    public static void main(String args[])
    {
        MyThread myThread = new MyThread();
        myThread.start();
        System.out.println("Thread: Main");
    }
}
```

Jeśli spojrzymy teraz na rysunek 1.1, przekonamy się, że oba wątki faktycznie zostały wykonane. Podobny efekt możemy osiągnąć również w nieco inny sposób. Nie trzeba tworzyć oddzielnie klasy uruchomieniowej dla wątku (w naszym przypadku była to klasa Main). Wystarczy w klasie wyprowadzonej z Thread zdefiniować metodę main i tam utworzyć obiekty wątków.

Rysunek 1.1.

*Wyraźnie widać,
że oba wątki
zostały wykonane*

Ćwiczenie 13.

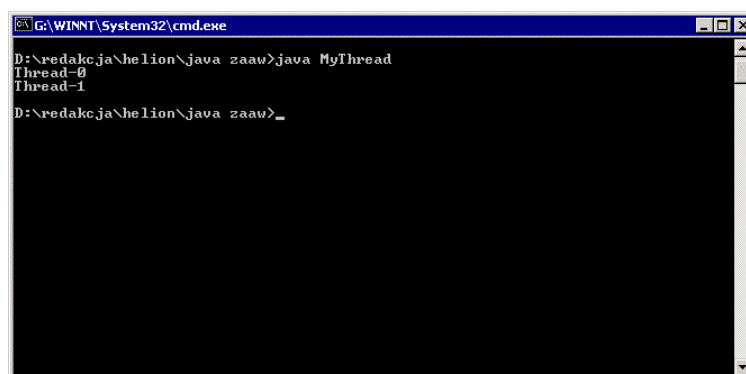
Napisz kod klasy MyThread wyprowadzonej z klasy Thread, uruchamiającej dwa przykładowe wątki.

```
public
class MyThread extends Thread
{
    public MyThread()
    {
        super();
    }
    public void run()
    {
        System.out.println(getName());
    }
    public static void main(String args[])
    {
        new MyThread().start();
        new MyThread().start();
    }
}
```

Efekt działania kodu z ćwiczenia 1.3 widoczny jest na rysunku 1.2. Na ekranie wyświetlone są nazwy wątków nadane im przez system. Wykorzystaliśmy w tym celu metodę `getName()` klasy `Thread`. Warto zauważyć, że w tej chwili mamy inną sytuację niż w poprzednich przykładach. W ćwiczeniach 1.1 i 1.2 występowały dwa wątki, wątek główny i wątek klasy `MyThread`. Teraz mamy trzy wątki — wątek główny, którego wykonanie rozpoczyna się od metody `main()`, oraz dwa wątki tworzone przez nas w tej metodzie, których wykonywanie rozpoczyna się od metody `run()`.

Rysunek 1.2.

Na ekranie wyświetlone zostały systemowe nazwy wątków

Gdybyśmy chcieli samodzielnie nadać nazwy poszczególnym wątkom, możemy nazwy te przekazać jako parametr w konstruktorze klasy `MyThread`, a następnie skorzystać z metody `setName()`.

Ćwiczenie 1.4.

Zmodyfikuj kod z ćwiczenia 1.3 w taki sposób, aby istniała możliwość nadania własnych nazw wątkom.

```
public
class MyThread extends Thread
{
    public MyThread(String name)
    {
        super();
        setName(name);
    }
    public void run()
    {
        System.out.println(getName());
    }
    public static void main(String args[])
    {
        new MyThread("Wątek - 1").start();
        new MyThread("Wątek - 2").start();
    }
}
```

Spróbujmy jednak przekonać się, że rzeczywiście nasze wątki wykonują się niezależnie od siebie. Wystarczy, jeśli dopiszemy pętlę wyświetlającą kilkakrotnie nazwę każdego wątku.

Ćwiczenie 1.5.

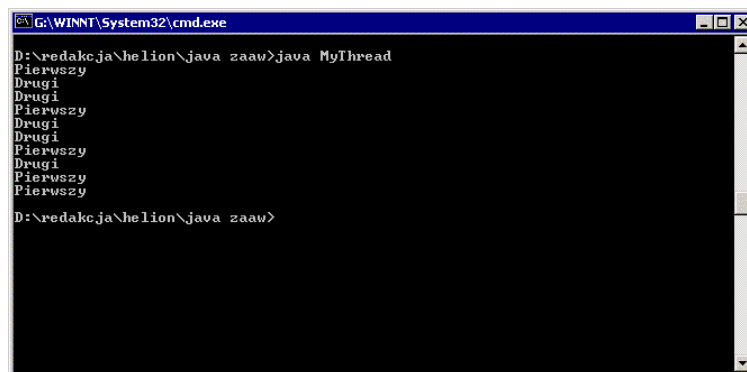
Napisz przykładowy kod ilustrujący niezależne działanie wątków.

```
public
class MyThread extends Thread
{
    int delay;
    public MyThread(String name, int delay)
    {
        super();
        setName(name);
        this.delay = delay;
    }
    public void run()
    {
        for(int i = 0; i < 5; i++){
            System.out.println(getName());
            try{
                sleep(delay);
            }
            catch(InterruptedException e){
            }
        }
    }
    public static void main(String args[])
    {
        new MyThread("Pierwszy", 2).start();
        new MyThread("Drugi", 1).start();
    }
}
```

Dodatkowo „wypozażyliśmy” nasze wątki w metodę `sleep()`, która „usypia” je na zadaną ilość milisekund. Dzięki temu możemy spowodować, że każdy z nich wypisuje dane na ekran z inną prędkością. Efekt różnych prędkości działania widać wyraźnie na rysunku 1.3.

Rysunek 1.3.

*Widać wyraźnie,
że wątki wykonują
się niezależnie
od siebie*

Interfejs Runnable

Wyprowadzanie własnej klasy z klasy `Thread` jest wygodne, ale nie zawsze możliwe. Z sytuacją taką będziemy mieli do czynienia, gdy nasza klasa już dziedziczy z innej, a musimy uzupełnić ją o możliwość działania wielowątkowego. Na szczęście istnieje interfejs `Runnable`, który pomoże nam w rozwiązaniu tego problemu.

W interfejsie `Runnable` zdefiniowana jest jedna metoda: `run()`, od której, podobnie jak w przypadku klasy `Thread`, rozpoczyna się wykonywanie kodu wątku. W celu uruchomienia nowego wątku tworzymy nowy obiekt naszej klasy, a następnie używamy go jako parametru konstruktora klasy `Thread`. Schematycznie wygląda to następująco (zakładając, że `MyClass` implementuje `Runnable`):

```
MyClass myClassThread new MyClass();
new Thread(myClassThread);
```

Dostępne konstruktory klasy `Thread` przedstawione są w tabeli 1.1.

Tabela 1.1. Konstruktory klasy `Thread`

Konstruktor	Opis
<code>Thread()</code>	Konstruktor bezparametrowy. Tworzy nowy obiekt klasy <code>Thread</code>
<code>Thread(Runnable target)</code>	Tworzy nowy obiekt klasy <code>Thread</code> związany z obiektem docelowym <code>target</code>
<code>Thread(Runnable target, String name)</code>	Tworzy nowy obiekt klasy <code>Thread</code> związany z obiektem docelowym <code>target</code> , o nazwie <code>name</code>
<code>Thread(String name)</code>	Tworzy nowy obiekt klasy <code>Thread</code> o nazwie <code>name</code>
<code>Thread(ThreadGroup group, Runnable target)</code>	Tworzy nowy obiekt klasy <code>Thread</code> związany z obiektem docelowym <code>target</code> , przypisany do grupy <code>group</code>
<code>Thread(ThreadGroup group, Runnable target, String name)</code>	Tworzy nowy obiekt klasy <code>Thread</code> o nazwie <code>name</code> , związany z obiektem docelowym <code>target</code> , przypisany do grupy <code>group</code>
<code>Thread(ThreadGroup group, String name)</code>	Tworzy nowy obiekt klasy <code>Thread</code> o nazwie <code>name</code> , przypisany do grupy <code>group</code>

Ćwiczenie 1.6.

Napisz przykładowy kod ilustrujący niezależne działanie wątków. Skorzystaj z interfejsu `Runnable`.

```
public
class Main implements Runnable
{
    int delay;
    String word;
    public Main(String word, int delay)
    {
        this.delay = delay;
        this.word = word;
    }
}
```

```

    public void run()
    {
        for(int i = 0; i < 5; i++){
            System.out.println(word + " " + i);
            try{
                Thread.sleep(delay);
            }
            catch(InterruptedException e){
            }
        }
    }
    public static void main(String args[])
    {
        Runnable thread1 = new Main("thread1", 3);
        Runnable thread2 = new Main("thread2", 1);
        new Thread(thread1).start();
        new Thread(thread2).start();
    }
}

```

Dobrym przykładem wykorzystania interfejsu `Runnable` jest klasa posiadająca interfejs graficzny. Nie możemy w takim przypadku dziedziczyć bezpośrednio z klasy `Thread`, gdyż np. utworzenie okna wymaga dziedziczenia z klasy `Frame`, a wielodziedziczenia w Javie nie ma. Stosujemy więc interfejs `Runnable`, który rozwiązuje nasz problem. Postarajmy się zatem napisać prostą aplikację z interfejsem graficznym, która będzie wykonywała przykładowe obliczenia w osobnym wątku.

Ćwiczenie 1.7.

Napisz aplikację z interfejsem graficznym, wykonującą w osobnym wątku przykładowe obliczenia. Stan obliczeń powinien być sygnalizowany użytkownikowi.

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public
class Main extends Frame implements Runnable, ActionListener, WindowListener
{
    private String whichThread;
    protected static Button bStart;
    protected static Button bStop;
    protected static Label lProgress;
    protected static boolean stopped;
    public Main(String whichThread)
    {
        super();
        this.whichThread = whichThread;
        if(!"main".equals(whichThread)){
            return;
        }
        addWindowListener(this);
        setLayout(null);
        setSize(320, 200);

        bStart = new Button("Start");
        bStart.setBounds(80, 120, 60, 20);
    }
}

```



```
bStart.addActionListener(this);
add(bStart);

bStop = new Button("Stop");
bStop.setBounds(200, 120, 60, 20);
bStop.addActionListener(this);
add(bStop);

lProgress = new Label("0%");
lProgress.setBounds(155, 60, 40, 20);
add(lProgress);

bStart.setEnabled(true);
bStop.setEnabled(false);

setVisible(true);
}
public void run()
{
    stopped = false;
    for(int i = 0; i < 100; i++){
        try{
            Thread.sleep(250);
        }
        catch(InterruptedException e){
        }
        if(stopped){
            break;
        }
        lProgress.setText(Integer.toString(i + 1) + "%");
    }
    bStart.setEnabled(true);
    bStop.setEnabled(false);
}
public static void main(String args[])
{
    new Main("main");
}
public void actionPerformed(ActionEvent evt){
    String tmp = evt.getActionCommand();
    if (tmp.equals("Start")){
        bStart.setEnabled(false);
        Main main = new Main("compute");
        new Thread(main).start();
        bStop.setEnabled(true);
    }
    else if (tmp.equals("Stop")){
        stopped = true;
    }
}
public void windowDeiconified(WindowEvent evt)
{
}
public void windowClosed(WindowEvent evt)
{
}
public void windowDeactivated(WindowEvent evt)
{
}
```

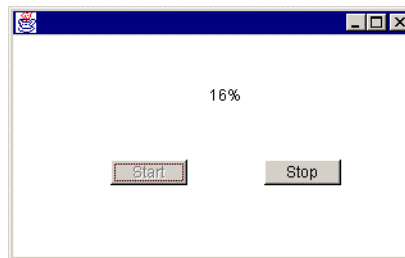
```

    }
    public void windowClosing(WindowEvent evt)
    {
        System.exit(0);
    }
    public void windowActivated(WindowEvent evt)
    {
    }
    public void windowIconified(WindowEvent evt)
    {
    }
    public void windowOpened(WindowEvent evt)
    {
    }
}

```

Rysunek 1.4.

Po kliknięciu
przycisku
Start rozpoczęły
się obliczenia

W metodzie `run()` napisaliśmy zwykłą pętlę `for` symulującą wykonywanie jakichś obliczeń. Co 250 milisekund uaktualnia ona tekst etykiety `lProgress`. Wykonywanie tej operacji rozpoczyna się po naciśnięciu przycisku *Start*. Działanie pętli możemy przerwać poprzez wciśnięcie przycisku *Stop*, następuje wtedy przypisanie zmiennej `stopped` wartości `true`. Wartość tej zmiennej sprawdzana jest cyklicznie, zatem po takim przypisaniu nastąpi przerwanie działania.

Musimy tutaj zdawać sobie jednak sprawę, że mamy dwa obiekty klasy `Main`. Jeden z nich tworzony jest w metodzie `main()`, drugi po naciśnięciu przycisku *Start*. Zatem jeśli mają one ze sobą współpracować na takiej zasadzie jak przedstawiona powyżej, zmienne `bStart`, `bStop`, `lProgress` i `stopped` muszą być zadeklarowane jako statyczne. Inaczej każdy wątek będzie operował na własnej, lokalnej kopii tych zmiennych i całość oczywiście nie będzie działać. Nic nie stoi jednak na przeszkodzie, aby aplikację tę skonstruować w taki sposób, aby wątek był tworzony znanym nam już sposobem, przez oddzielną klasę, pochodną od `Thread`.

Ćwiczenie 1.8.

Napisz kod klasy `MyThread` symulującej wykonywanie obliczeń i współpracującej z klasą `Main` realizującą interfejs graficzny.

```

public
class MyThread extends Thread
{
    int delay;
    Main parent;
    boolean stopped;
    public MyThread(Main parent, int delay)

```

```

    {
        super();
        this.delay = delay;
        this.parent = parent;
    }
    public void run()
    {
        stopped = false;
        for(int i = 0; i < 100; i++){
            try{
                sleep(delay);
            }
            catch(InterruptedException e){
            }
            if(stopped){
                break;
            }
            parent.lProgress.setText(Integer.toString(i + 1) + "%");
        }
    }
}

```

Metoda `run()` wygląda tu bardzo podobnie, jak w poprzednim ćwiczeniu. Różnice są takie, że opóźnienie jest teraz sparametryzowane, możemy je regulować wartością zmiennej `delay` (jest ona przekazywana w konstruktorze klasy) oraz że wprowadziliśmy zmienną `parent`, która jest referencją do obiektu klasy `Main` i umożliwia nam komunikację z nim. Dzięki temu możemy modyfikować tekst pojawiający się na ekranie. Musimy w tej chwili tylko przystosować klasę `Main` do współpracy z naszym nowym wątkiem.

Ćwiczenie 1.9.

Napisz kod klasy `Main` wykorzystującej przygotowaną w ćwiczeniu 1.8 klasę wątku.

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public
class Main extends Frame implements ActionListener, WindowListener
{
    protected Button bStart;
    protected Button bStop;
    protected Label lProgress;
    protected MyThread thread;
    public Main()
    {
        super();

        addWindowListener(this);
        setLayout(null);
        setSize(320, 200);

        bStart = new Button("Start");
        bStart.setBounds(80, 120, 60, 20);
        bStart.addActionListener(this);
        add(bStart);
    }
}

```

```
        bStop = new Button("Stop");
        bStop.setBounds(200, 120, 60, 20);
        bStop.addActionListener(this);
        add(bStop);

        lProgress = new Label("0%");
        lProgress.setBounds(155, 60, 40, 20);
        add(lProgress);

        bStart.setEnabled(true);
        bStop.setEnabled(false);

        setVisible(true);
    }
    public static void main(String args[])
    {
        new Main();
    }
    public void actionPerformed(ActionEvent evt){
        String tmp = evt.getActionCommand();
        if (tmp.equals("Start")){
            bStart.setEnabled(false);
            thread = new MyThread(this, 250);
            thread.start();
            bStop.setEnabled(true);
        }
        else if (tmp.equals("Stop")){
            thread.stopped = true;
            bStart.setEnabled(true);
            bStop.setEnabled(false);
        }
    }
    public void windowDeiconified(WindowEvent evt)
    {
    }
    public void windowClosed(WindowEvent evt)
    {
    }
    public void windowDeactivated(WindowEvent evt)
    {
    }
    public void windowClosing(WindowEvent evt)
    {
        System.exit(0);
    }
    public void windowActivated(WindowEvent evt)
    {
    }
    public void windowIconified(WindowEvent evt)
    {
    }
    public void windowOpened(WindowEvent evt)
    {
    }
}
```

Synchronizacja wątków

Rozważmy w tej chwili następującą sytuację: mamy zmienną typu całkowitego i dwa wątki modyfikujące jej wartość. Załóżmy, że będzie to dodawanie w pętli w każdym przebiegu wartości *1*, a sama pętla będzie miała tych przebiegów *10*. Jaka będzie ostateczna wartość naszej zmiennej? Jeśli pierwszy wątek *10* razy zwiększył wartość o *1* i drugi wątek zrobił to samo, to w sumie powinno dać *20*. Napiszmy taki program.

Ćwiczenie 1.10.

Napisz program, w którym dwa wątki będą niezależnie od siebie modyfikowały wartość jednej zmiennej typu `int`.

```
public
class MyThread extends Thread
{
    private int whichThread;
    private int delay;
    private static int account = 0;
    public MyThread(int whichThread, int delay)
    {
        super();
        this.delay = delay;
        this.whichThread = whichThread;
    }
    public void run()
    {
        switch(whichThread){
            case 1: thread1();break;
            case 2: thread2();break;
            case 3: thread3();break;
        }
    }
    public static void main(String args[])
    {
        new MyThread(1, 1).start();
        new MyThread(2, 2).start();
        new MyThread(3, 0).start();
    }
    public void thread1()
    {
        for(int i = 0; i < 10; i++){
            try{
                sleep(delay);
            }
            catch(InterruptedException e){
            }
            account++;
        }
    }
    public void thread2()
    {
        for(int i = 0; i < 10; i++){
            try{
                sleep(delay);
```

```

        }
        catch (InterruptedException e) {
        }
        account++;
    }
}
public synchronized void thread3()
{
    try {
        wait(1000);
    }
    catch (InterruptedException e) {
        System.out.println(e);
    }
    System.out.println(getName() + " " + account);
}
}

```

Wątki thread1 i thread2 zajmują się zwiększaniem wartości zmiennej account. Jedynym zadaniem wątku thread3 jest odczekanie 1 000 milisekund i wyświetlenie wartości zmiennej account. Uruchomienie powyższego kodu wykaże, że faktycznie otrzymamy wartość 20, tak jak przewidzieliśmy wcześniej. Czy zatem wszystko jest w porządku? Jak najbardziej. Co się jednak stanie, jeśli instrukcja modyfikująca account będzie w postaci `account = account + 1`? Napiszmy taki program.

Ćwiczenie 1.11.

Zmodyfikuj kod z ćwiczenia 1.10 w taki sposób, aby modyfikacja zmiennej account była w postaci: `account = account + 1`.

```

public
class MyThread extends Thread
{
    private int whichThread;
    private int delay;
    private static int account = 0;
    public MyThread(int whichThread, int delay)
    {
        super();
        this.delay = delay;
        this.whichThread = whichThread;
    }
    public void run()
    {
        switch(whichThread){
            case 1: thread1();break;
            case 2: thread2();break;
            case 3: thread3();break;
        }
    }
    public static void main(String args[])
    {
        new MyThread(1, 1).start();
        new MyThread(2, 2).start();
        new MyThread(3, 0).start();
    }
}

```

```
public void thread1()
{
    for(int i = 0; i < 10; i++){
        try{
            sleep(delay);
        }
        catch(InterruptedException e){
        }
        account = account + 1;
    }
}
public void thread2()
{
    for(int i = 0; i < 10; i++){
        try{
            sleep(delay);
        }
        catch(InterruptedException e){
        }
        account = acocunt + 1;
    }
}
public synchronized void thread3()
{
    try{
        wait(1000);
    }
    catch(InterruptedException e){
        System.out.println(e);
    }
    System.out.println(getName() + " " + account);
}
}
```

Modyfikacje nie były duże, a po uruchomieniu ujrzymy prawdopodobnie również wynik 20. Czy zatem wszystko znowu jest w porządku? Otóż absolutnie nie! Wszystko zależy teraz od kompilatora. Jeśli jest on „inteligentny”, prawdopodobnie potraktuje instrukcję `account = account + 1` jako `account++`. W takim wypadku faktycznie program będzie prawidłowy, gdyż `account++` jest instrukcją atomową, tzn. nie może być ona przerwana przez inny wątek. Niestety nie należy przyjmować takiego założenia, natomiast trzeba traktować taki kod jako złożenie następujących operacji:

- ❖ pobranie wartości `account`,
- ❖ dodanie do tej wartości 1,
- ❖ zapisanie otrzymanej wartości do zmiennej `account`.

Skoro tak, operacje te mogą zostać przerwane przez inny wątek. Co się wtedy stanie? Otóż otrzymany wynik na pewno nie będzie prawidłowy. Żeby się o tym przekonać, zasymulujemy przerywanie tych operacji. Zrobimy to w sposób następujący:

- ❖ wartość zmiennej `account` będziemy modyfikować w dwóch krokach,
- ❖ pomiędzy poszczególnymi operacjami dodamy instrukcję `sleep()`, usypiającą dany wątek.

Kod w każdym wątku powinien zatem wyglądać następująco:

```
int temp;
for(int i = 0; i < 10; i++){
    temp = account;
    try{
        sleep(delay);
    }
    catch(InterruptedException e){
    }
    account = temp + 1;
    System.out.println(getName() + " " + account);
}
```

Ćwiczenie 1.12.

Napisz program wymuszający wzajemne przerywanie pracy wątków przy modyfikacji wspólnej zmiennej typu int.

```
public
class MyThread extends Thread
{
    private int whichThread;
    private int delay;
    private static int account = 0;
    public MyThread(int whichThread, int delay)
    {
        super();
        this.delay = delay;
        this.whichThread = whichThread;
    }
    public void run()
    {
        switch(whichThread){
            case 1: thread1();break;
            case 2: thread2();break;
            case 3: thread3();break;
        }
    }
    public static void main(String args[])
    {
        new MyThread(1, 1).start();
        new MyThread(2, 2).start();
        new MyThread(3, 0).start();
    }
    public void thread1()
    {
        int temp;
        for(int i = 0; i < 10; i++){
            temp = account;
            try{
                sleep(delay);
            }
            catch(InterruptedException e){
            }
            account = temp + 1;
            System.out.println(getName() + " " + account);
        }
    }
}
```


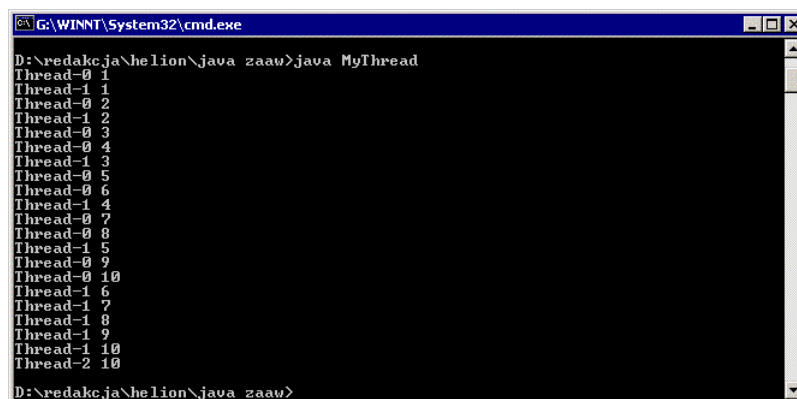
```
}
public void thread2()
{
    int temp;
    for(int i = 0; i < 10; i++){
        temp = account;
        try{
            sleep(delay);
        }
        catch(InterruptedException e){
        }
        account = temp + 1;
        System.out.println(getName() + " " + account);
    }
}

public synchronized void thread3()
{
    try{
        wait(1000);
    }
    catch(InterruptedException e){
        System.out.println(e);
    }
    System.out.println(getName() + " " + account);
}
}
```

Instrukcje `System.out.println` dokładnie pokazują nam, co się dzieje. Wynik oczywiście nie jest prawidłowy, gdyż pomiędzy pobraniem wartości `account` a jej modyfikacją i ponownym zapisaniem w każdym wątku występuje przerwa, umożliwiającą wykonanie operacji przez inny wątek. Skutek jest taki, że — mówiąc potocznie — „nie wie lewica, co robi prawica” i wynik jest zafałszowany.

Rysunek 1.5.

*Widać wyraźnie,
że wątki sobie
wzajemnie
przeszkadzają*


```
G:\WINNT\System32\cmd.exe
D:\redakcja\helion\java\zaaw>java MyThread
Thread-0 1
Thread-1 1
Thread-0 2
Thread-1 2
Thread-0 3
Thread-0 4
Thread-1 3
Thread-0 5
Thread-0 6
Thread-1 4
Thread-0 7
Thread-0 8
Thread-1 5
Thread-0 9
Thread-0 10
Thread-1 6
Thread-1 7
Thread-1 8
Thread-1 9
Thread-1 10
Thread-2 10
D:\redakcja\helion\java\zaaw>
```

Jest to typowy przykład dostępu do zasobu współdzielonego przez pracujące współbieżnie wątki. Aby zatem nasz przykład był poprawny, musimy dokonać ich synchronizacji. W Javie służy do tego instrukcja `synchronized`. Możemy ją stosować zarówno w przypadku metod (ang. *synchronized methods*), jak i obiektów. Jeżeli zadeklarujemy metodę jako `synchronized`, np.:

```

public synchronized void show()
{
    instrukcje
}

```

to wywołanie takiej metody powoduje zablokowanie obiektu, na rzecz którego jest ona wywoływana. Obiekt ten będzie zablokowany, aż do zakończenia wykonywania tejże instrukcji i inne wątki nie będą miały do niego dostępu. Druga metoda to zablokowanie obiektu w postaci:

```

Synchronized(obiekt)
{
    instrukcje
}

```

przy czym obiekt użyty do synchronizacji nie musi być użyty w bloku instrukcji. Spróbujmy zatem zsynchronizować dostęp do zmiennej `account` z poprzedniego ćwiczenia.

Ćwiczenie 1.13.

Dokonaj synchronizacji dostępu do zmiennej `account` z ćwiczenia 1.12.

```

public
class MyThread extends Thread
{
    private int whichThread;
    private int delay;
    private static int account = 0;
    private static Object semaphore;
    public MyThread(int whichThread, int delay)
    {
        super();
        this.delay = delay;
        this.whichThread = whichThread;
    }
    public void run()
    {
        switch(whichThread){
            case 1: thread1();break;
            case 2: thread2();break;
            case 3: thread3();break;
        }
    }
    public static void main(String args[])
    {
        semaphore = new Object();
        new MyThread(1, 1).start();
        new MyThread(2, 2).start();
        new MyThread(3, 0).start();
    }
    public void thread1()
    {
        int temp;
        for(int i = 0; i < 10; i++){
            synchronized(semaphore){
                temp = account;
            }
        }
    }
}

```

```
        try{
            sleep(delay);
        }
        catch(InterruptedException e){
        }
        account = temp + 1;
    }
    System.out.println(getName() + " " + account);
}
}
public void thread2()
{
    int temp;
    for(int i = 0; i < 10; i++){
        synchronized(semaphore){
            temp = account;
            try{
                sleep(delay);
            }
            catch(InterruptedException e){
            }
            account = temp + 1;
        }
        System.out.println(getName() + " " + account);
    }
}
public synchronized void thread3()
{
    try{
        wait(1000);
    }
    catch(InterruptedException e){
        System.out.println(e);
    }
    System.out.println(getName() + " " + account);
}
}
```

Na rysunku 1.6 widać, że synchronizacja zakończyła się pełnym powodzeniem. Użyliśmy dodatkowego obiektu `semaphore`, który pełni rolę „strażnika” dostępu do zmiennej `account`. Jest to jego jedyna rola, do niczego innego nam w tym przykładzie nie służy. Oczywiście nic nie stoi na przeszkodzie, aby użyć obiektu, który jest wykorzystywany w kodzie programu, np. tablicy, jednakże w powyższym ćwiczeniu po prostu nie mieliśmy takiego pod ręką. Nie możemy natomiast użyć w tym celu zmiennej `account` (wszak to byłoby najwygodniejsze), gdyż jest ona typu `int`, a instrukcji `synchronized` możemy użyć tylko w stosunku do typów wyprowadzonych z klasy `Object`. Pokażemy jednak, że do synchronizacji można użyć obiektu, który będzie modyfikowany. Nie musimy wtedy wprowadzać dodatkowej zmiennej synchronizacyjnej. Aby tego dokonać, musimy napisać własną klasę enkapsulującą zmienną typu `int`. To zadanie powinno być zupełnie banalne.

Rysunek 1.6.

*Synchronizacja
powiodła się
i otrzymany
wynik jest
teraz prawidłowy*

```
G:\WINNT\System32\cmd.exe
D:\redakcja\helion\java\zaaw>java MyThread
Thread-0 1
Thread-1 2
Thread-1 3
Thread-0 4
Thread-1 5
Thread-0 6
Thread-1 7
Thread-0 8
Thread-1 9
Thread-0 10
Thread-1 11
Thread-0 12
Thread-1 13
Thread-0 14
Thread-1 15
Thread-0 16
Thread-1 17
Thread-0 18
Thread-1 19
Thread-0 20
Thread-2 20
D:\redakcja\helion\java\zaaw>
```

Ćwiczenie 1.14.

Napisz kod klasy Account enkapsulującej zmienną typu int.

```
public
class Account
{
    public int value;
}
```

Ćwiczenie 1.15.

Dokonaj synchronizacji dostępu do zmiennej account z ćwiczenia 1.12. Nie używaj dodatkowego obiektu klasy Object. Zamiast tego zmień typ account z int na Account i użyj tego obiektu do synchronizacji.

```
public
class MyThread extends Thread
{
    private int whichThread;
    private int delay;
    private static Account account;;
    public MyThread(int whichThread, int delay)
    {
        super();
        this.delay = delay;
        this.whichThread = whichThread;
    }
    public void run()
    {
        switch(whichThread){
            case 1: thread1();break;
            case 2: thread2();break;
            case 3: thread3();break;
        }
    }
    public static void main(String args[])
    {
        account = new Account();
        new MyThread(1, 1).start();
    }
}
```

```
        new MyThread(2, 4).start();
        new MyThread(3, 0).start();
    }
    public void thread1()
    {
        int temp;
        for(int i = 0; i < 10; i++){
            synchronized(account){
                temp = account.value;
                try{
                    sleep(delay);
                }
                catch(InterruptedException e){
                }
                account.value = temp + 1;
            }
            System.out.println(getName() + " " + account.value);
        }
    }
    public void thread2()
    {
        int temp;
        for(int i = 0; i < 10; i++){
            synchronized(account){
                temp = account.value;
                try{
                    sleep(delay);
                }
                catch(InterruptedException e){
                }
                account.value = temp + 1;
            }
            System.out.println(getName() + " " + account.value);
        }
    }
    public synchronized void thread3()
    {
        try{
            wait(1000);
        }
        catch(InterruptedException e){
            System.out.println(e);
        }
        System.out.println(getName() + " " + account.value);
    }
}
```

Jak widać, obiektem służącym do synchronizacji jest tu `account` i jednocześnie jest to obiekt, który modyfikujemy w bloku `synchronized`. Jest to bardzo wygodna metoda, gdyż nie musimy tworzyć dodatkowych zmiennych zaśmiecających system.

Skorzystajmy teraz z drugiego sposobu synchronizacji, czyli z metod synchronizowanych. Zgodnie z tym, co napisaliśmy powyżej, musimy utworzyć metodę, która będzie modyfikowała obiekt `Account` i zadeklarować ją jako `synchronized`. Może ona wyglądać w sposób następujący:

```

    public static synchronized void updateAccount()
    {
        int temp = account.value;
        account.value = temp + 1;
    }

```

Pozostaje teraz wykorzystać ten kod w aplikacji.

Ćwiczenie 1.16.

Dokonaj synchronizacji dostępu do zmiennej typu Account. Wykorzystaj synchronizowaną metodę updateAccount().

```

public
class MyThread extends Thread
{
    private int whichThread;
    private int delay;
    private static Account account;;
    public MyThread(int whichThread, int delay)
    {
        super();
        this.delay = delay;
        this.whichThread = whichThread;
    }
    public void run()
    {
        switch(whichThread){
            case 1: thread1();break;
            case 2: thread2();break;
            case 3: thread3();break;
        }
    }
    public static void main(String args[])
    {
        account = new Account();
        new MyThread(1, 1).start();
        new MyThread(2, 4).start();
        new MyThread(3, 0).start();
    }
    public static synchronized void updateAccount()
    {
        int temp = account.value;
        account.value = temp + 1;
    }
    public void thread1()
    {
        for(int i = 0; i < 10; i++){
            updateAccount();
            System.out.println(getName() + " " + account.value);
            try{
                sleep(delay);
            }
            catch(InterruptedException e){
            }
        }
    }
}

```

```
public void thread2()
{
    for(int i = 0; i < 10; i++){
        updateAccount();
        System.out.println(getName() + " " + account.value);
        try{
            sleep(delay);
        }
        catch(InterruptedException e){
        }
    }
}

public synchronized void thread3()
{
    try{
        wait(1000);
    }
    catch(InterruptedException e){
        System.out.println(e);
    }
    System.out.println(getName() + " " + account.value);
}
}
```
